

FASE 1. Interne samenwerking

Voorbeeld 1. Gemeente Den Haag

Samenwerking is voor het slagen van een bijplaatsingsaanpak van groot belang. In Den Haag verzamelde ze onder leiding van een projectleider een breed team van mensen die bij de hotspotlocatie betrokken is en/of er invloed op heeft. Dat zijn milieubeheerders, maar ook medewerkers van de afdeling Communicatie, Participatie & Schoon en afdeling Jeugd & Participatie. Ook partners van het Haagse Werk Bedrijf, de Haagse Milieu Service, het Veeg- en Straatbedrijf en handhaving sluiten aan. De juiste mensen om tafel krijgen is een uitdaging, maar de voordelen zijn groot als je hier in slaagt. Je krijgt een goed beeld van wat er speelt in de wijk en welke (on) mogelijkheden er zijn. Samen maken ze een goede probleemanalyse en gaan de wijk in om daadwerkelijk op locatie te kijken wat er speelt.

FASE 2. Monitoren: wat is het probleem?

Voorbeeld 1. Gemeente Tilburg

In Tilburg hebben ze een speciale monitoringsapp ontwikkeld die door medewerkers van de buitendienst wordt gebruikt. Ze geven hierop aan of zelf een bijplaatsing hebben waargenomen of dat deze via een melding bekend is geworden. Daarnaast geven ze onder andere locatie aan, aantal bijplaatsingen en type afval. Op basis van deze gegevens wordt een hotspotroute gemaakt waar de chauffeurs vaker langs rijden. Het klantcontactcenter kan ook de data in de app bekijken. Wanneer zij een melding krijgen van een bewoner, kunnen zij direct zien of deze al bekend is en of er al iets mee is gedaan.

Type melding	Tijd	Melder	Afvalpark	Kaart	Opmerking/subtypes	Foto's
8: Geruimd Delete melding	2017-11-13 11:23:26	telefoontoezichthouder2	Korte Hoefstraat, thv: 13, 5046DA Tilb		2: Vuilniszakken	
8: Geruimd Delete melding	2017-11-09 15:06:27	telefoontoezichthouder2	Korte Hoefstraat, thv: 13, 5046DA Tilb		1: Bouwafval 2: Vuilniszakken	

Fase 3. Basis op orde

Voorbeeld 1. Gemeente Amsterdam

In de aanpak bijplaatsingen ziet Amsterdam 'basis op orde' als één van de belangrijkste stappen. Daarbij gaat het om schoon en heel en ligt de uitdaging niet alleen bij het bereiken hiervan maar ook bij het behouden van een goede basis. Soms is wel twee keer per maand grondige reiniging nodig om de goede basis te houden. Voor de basis op orde houden, moet je er bovenop zitten. Minstens eens per twee weken checken hoe de locaties eruit zien.

Voorbeeld 2. ROVA

Inzamelaar ROVA heeft bij gemeenten de basis op orde van gemeenten op de agenda gezet. Ze hebben voor 18 gemeenten één speciale kracht, die het hele jaar langs alle containers gaat en deze (container + onderplaat) schoonspuit met hoge druk. Iedere container wordt 4x per jaar dus echt grondig gereinigd. Bij het schoonspuiten wordt ook gekeken naar de staat van de container en de omgeving (heg, straatwerk, staat van container, stickers etc.). Wanneer dit niet voldoet, maakt hij een foto en koppelt het terug aan Rova, zodat zij hier weer actie op kunnen nemen. Deze extra inzet betalen ze vanuit de zwerfafvalvergoeding en is dus bovenop het normale onderhoudscontract dat zij met gemeenten hebben.

Voorbeeld 3. Basis op orde, gemeente Rotterdam

In Rotterdam zien ze dat dat het bijplaatsingsprobleem groter is bij halfverdiepte en bovengrondse containers vanwege de klepgrootte, smalle inhammen en beperktere capaciteit. In 2017 zijn er al 69 containers vervangen. Ook wordt vulgraadmetering ingevoerd. Met het vergroten van de inworpopeningen van de papiercontainers, probeert Rotterdam de bijgeplaatste kartonnen dozen te verminderen. Bewoners zijn in deze buurten huis-aan-huis bezocht voor uitleg over de afvalregels.

Voorbeeld 4. Basis op orde+, Gemeente Tilburg

Tilburg heeft een succesvolle aanpak gerealiseerd bij een flat in de Mascagnibuurt. Daar wonen wel 27 verschillende nationaliteiten door elkaar heen. Binnen en rond de flat was het vaak een flinke zoi en bijgeplaatst afval was een dagelijks probleem. Samen met de corporaties is zowel binnen als buiten de flat aangepakt. Niet alleen door alles grondig schoon te maken, maar ook door de inrichting buiten en binnen te verfraaien. Stoepen werden recht gelegd, onkruid verwijderd, er werd een speeltoestel geplaatst en binnen kregen de muren een mooi kleurtje en werden mooie foto's opgehangen. Een echte opknabbeurt. Vervolgens zijn ze langs de deuren gegaan. Iedereen werd persoonlijk aangesproken in de eigen taal of Engels over de 'regels' hoe om te gaan met afval binnen en buiten de flat. Deze aanpak heeft een enorme boost gegeven aan de buurt. Het blijft een stuk schoner. Bewoners waren positief en een aantal heeft zich als vrijwilliger aangemeld om hun steentje bij te dragen.

FASE 4. Monitoren na basis op orde

Zie fase 2.

FASE 5. Gedragsinterventies toespitsen

Voorbeeld 1. Gemeente Den Haag

In een wijk met hoge doorloop en veel Poolse bewoners, slaagde Den Haag er succesvol in het aantal bijplaatsingen te verminderen door de perceptie van handhaving en controle te verhogen. Inzetten op normen werkte niet omdat de sociale cohesie laag is. Het boeit mensen niet zo wat buurtgenoten vinden. De aanpak bestond onder meer uit het sturen van bewonersbrieven in een envelop met een Poolse attentietekst. Het was niet mogelijk de hele communicatie in het Pools te doen, maar het attenderen mocht wel in de Poolse taal. De tekst die ze hiervoor gebruikte: Let op, dit is belangrijk! De containers werden voorzien van een opvallende waarschuwingssticker en er waren meer BOA's te zien op straat.

Voorbeeld 2. Gemeente Amstelveen

Op een studentencampus zijn ze gestart met het faciliteren van een minikringloop. Er vindt hier steeds wisseling van internationale studenten plaats. Grofvuil staat regelmatig op straat na verhuizingen. De bewonersvereniging heeft in samenwerking met de plaatselijke kringloopwinkel een pop-up store gemaakt waar nieuwe studenten terecht konden voor huisraad. Het animo hiervoor is groot. De pop up store wordt nu een structurele voorziening op de campus. Zo kunnen studenten die vetrekken of aankomen op ieder moment spullen aanbieden of uitzoeken.

Voorbeeld 3. Gemeente Rotterdam

In Rotterdam gaan ze in maart 2018 van start met proeven met containercoat. Een op maat gemaakte kunstgras containerjas met kunstbloemen. De gedachte is dat deze bloemen bij mensen onbewuste associatieve netwerken activeren. Gras, groen en bloemen worden geassocieerd met schoon, mooi en fris en hebben daarmee invloed op de perceptie en daarmee op gedrag. In de gemeente Oss hebben ze de containercoat al toegepast en de indrukken zijn positief (inzamelaar moet minder vaak langskomen om op te ruimen). Er zijn geen metingen in Oss verricht, in Rotterdam gaan ze de resultaten meten.